

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Torat emet

Abraham Josua Heschel

עשוהי מהרבא, לשה

Lemberg, 625 = 1865

ורתי תשרפ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9406

הוא נכללו כל התורה וכל הדיבורים והוא ידוע דקול הוא
 נ"כ בחינה כוללת דבקול נכללו כמה בחינת אש ורוח ומים :
 והוא אפילו דיבור של חלקים אין לשער מה שיכול לכלול .
 והאלו ית"ש אין חילוק בין קול לדיבור כי יכול לכלול הכל
 בדיבור כל הענינים כמ"ש בדבר ה' שמים ועשו בדיבור ועשו
 שמים והוא מידה כללות כמו ששמענו בהר קיני שמים מפי
 הגבורה אכני ולא יהי' לך וכו' נכללו כל התורה והמלות מה
 שאין הפה יכול לדבר וכו' אבל בדיבור הנשמי א"א לכלול זולת
 דבר א' אמנם כשארם מאמין שכל ההבליים ודיבורים הוולאים
 מפיו כל דיבור הוא כלול בו חיות הגבורה ורוח ה' דבר בו :
 ואז כשמקשר הדיבור בקול וקול בתחשבה בשורש הרוחניות
 וחיות חלקות אז אע"פ שאין הדיבור יכול לכלול כמה
 דיבורים אבל מ"מ הוא כלול מכמה ענינים וכמה שכליים
 והדיבור מתפוצץ לכמה חלקים כיון שהוא דיבור חלקים כמו
 שאנו רואים בתורתנו הקדושה כל דיבור של משה כלול מכמה
 ענינים וסובל כמה פירושים מחמת שהי' הדיבורים נקשרים
 בחיות ובשורש הרוחניות הקדושה והנה כתיב ירושלים הרים
 סביב לה וד' סביב לעמו מעתה ועד עולם ירושלים היא
 כנ"י ששם נכללו כל הדברים והיא מסובבת מן ההרים ואין
 הרים אלא אבות ששורש הקדושה ברוחניות העולם העליון
 השמים הללו מסבבים כנ"י וכל אחד רריך לראות שיהיה
 דבוק בשורש ויהי' השורש מאיר לענף בלי שום מסך ובלי
 שום תערובות רע ח"ו והנה באמת האדם רריך לדבק במידות
 הקדושים וליך בעיקבות אבותינו הקדושים ושורש הרוחניות
 בעולמות העליונים להיות מרכבה לחסד : ולריך האדם להיות
 עושה חסד בעולם : אך העיקר שיהי' מחסדים טובים שיאירו
 החסדים ושהיו מהשורש הטוב ויהי' נקשרים בשורש הרוחניות
 של החסד עליון ולא יהי' בו חלק הרע כי אע"פ שהחסד
 הוא טוב מ"מ כיון שיש בו רע כמו שאמרו חז"ל כל
 הנעשה רחמן על אכזר כו' ולריך להיות החסד כולו טוב .
 ומה שאנו אומרים גומל חסדים טובים ר"ל מלשון ויגמל
 הילך שהקב"ה מפריד וגומל החסדים מחלקי הרע שיהיו רק
 חסדים טובים וכמו ק' במדת הגבורה מה שיטריך להסתגב
 במידה זו להסתגב על ירו ולהכניע כל חלקי הרע ולשעבד
 תחת הטוב : ואז כשארם מדבק א"ע במידות האלו ובא לידי
 עבודת האמת ומתדבק א"ע בשורש האמת ששם כלול כל
 הנוגין : ואדם רריך לראות בכל מדות שנהג בחסד ובגבורה
 ורחמנות שלו שיהיה הכל אמיתות וך ונקי ובהיר בלי שום
 תערובות רע רק באמת הפשוט שהוא הכוללת של ג' נוגין
 כי במדת אמת כלול הכל חו' בחינת שי"ן אשר בו ג' קוין -
 זה בחודש השלישי שהוא בחינת אמת שהוא השי"ן זהו
 חידוש השלישי החחדשות הכלול משלש' מחסד וגבורה והתפארה
 ולכן כשארם מניע לבחינת האמת אז הוא יולא מכל חלקי
 הרע ומכל המצרים אותו : וז"ש לאת בני' מארץ מצרים ר"ל
 מצרים שהם מצרים להקדושה אבל כשיהיה דבוק בבחי' האמת
 אזי הם יולאים מכל ענפי הרע וכולם נכנעים תחת הטוב
 והאמת

הוא נכללו כל התורה וכל הדיבורים והוא ידוע דקול הוא
 נ"כ בחינה כוללת דבקול נכללו כמה בחינת אש ורוח ומים :
 והוא אפילו דיבור של חלקים אין לשער מה שיכול לכלול .
 והאלו ית"ש אין חילוק בין קול לדיבור כי יכול לכלול הכל
 בדיבור כל הענינים כמ"ש בדבר ה' שמים ועשו בדיבור ועשו
 שמים והוא מידה כללות כמו ששמענו בהר קיני שמים מפי
 הגבורה אכני ולא יהי' לך וכו' נכללו כל התורה והמלות מה
 שאין הפה יכול לדבר וכו' אבל בדיבור הנשמי א"א לכלול זולת
 דבר א' אמנם כשארם מאמין שכל ההבליים ודיבורים הוולאים
 מפיו כל דיבור הוא כלול בו חיות הגבורה ורוח ה' דבר בו :
 ואז כשמקשר הדיבור בקול וקול בתחשבה בשורש הרוחניות
 וחיות חלקות אז אע"פ שאין הדיבור יכול לכלול כמה
 דיבורים אבל מ"מ הוא כלול מכמה ענינים וכמה שכליים
 והדיבור מתפוצץ לכמה חלקים כיון שהוא דיבור חלקים כמו
 שאנו רואים בתורתנו הקדושה כל דיבור של משה כלול מכמה
 ענינים וסובל כמה פירושים מחמת שהי' הדיבורים נקשרים
 בחיות ובשורש הרוחניות הקדושה והנה כתיב ירושלים הרים
 סביב לה וד' סביב לעמו מעתה ועד עולם ירושלים היא
 כנ"י ששם נכללו כל הדברים והיא מסובבת מן ההרים ואין
 הרים אלא אבות ששורש הקדושה ברוחניות העולם העליון
 השמים הללו מסבבים כנ"י וכל אחד רריך לראות שיהיה
 דבוק בשורש ויהי' השורש מאיר לענף בלי שום מסך ובלי
 שום תערובות רע ח"ו והנה באמת האדם רריך לדבק במידות
 הקדושים וליך בעיקבות אבותינו הקדושים ושורש הרוחניות
 בעולמות העליונים להיות מרכבה לחסד : ולריך האדם להיות
 עושה חסד בעולם : אך העיקר שיהי' מחסדים טובים שיאירו
 החסדים ושהיו מהשורש הטוב ויהי' נקשרים בשורש הרוחניות
 של החסד עליון ולא יהי' בו חלק הרע כי אע"פ שהחסד
 הוא טוב מ"מ כיון שיש בו רע כמו שאמרו חז"ל כל
 הנעשה רחמן על אכזר כו' ולריך להיות החסד כולו טוב .
 ומה שאנו אומרים גומל חסדים טובים ר"ל מלשון ויגמל
 הילך שהקב"ה מפריד וגומל החסדים מחלקי הרע שיהיו רק
 חסדים טובים וכמו ק' במדת הגבורה מה שיטריך להסתגב
 במידה זו להסתגב על ירו ולהכניע כל חלקי הרע ולשעבד
 תחת הטוב : ואז כשארם מדבק א"ע במידות האלו ובא לידי
 עבודת האמת ומתדבק א"ע בשורש האמת ששם כלול כל
 הנוגין : ואדם רריך לראות בכל מדות שנהג בחסד ובגבורה
 ורחמנות שלו שיהיה הכל אמיתות וך ונקי ובהיר בלי שום
 תערובות רע רק באמת הפשוט שהוא הכוללת של ג' נוגין
 כי במדת אמת כלול הכל חו' בחינת שי"ן אשר בו ג' קוין -
 זה בחודש השלישי שהוא בחינת אמת שהוא השי"ן זהו
 חידוש השלישי החחדשות הכלול משלש' מחסד וגבורה והתפארה
 ולכן כשארם מניע לבחינת האמת אז הוא יולא מכל חלקי
 הרע ומכל המצרים אותו : וז"ש לאת בני' מארץ מצרים ר"ל
 מצרים שהם מצרים להקדושה אבל כשיהיה דבוק בבחי' האמת
 אזי הם יולאים מכל ענפי הרע וכולם נכנעים תחת הטוב
 והאמת

פרשת יתרו

בפסוק ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכול לחם עם
 מותן משה לפני חלקים . והקושי ברחז"ל וכי
 גני חלקים אכלו והלא לפני משה אכלו אלא מכאן שהנהגה
 העושה שח"מ מסובין ושרים בחוכה כאילו נהנה מזיו
 שכינה . ושאלתי את פי הרב הקדוש המנוח מניד משרס
 ק"ק קאזיץ מה זה שהוקשה כל כך לחז"ל וכי לפני חלקים
 אכלו . הלא שויתי ה' לנגדי תמיד וכל תנועותיו ומעשיו של
 ד'ס רריך להיות כאלו עומד לפני המלך כידוע וא"כ לכך
 יצב לאכול לחם כדרך של דריקים לפני חלקים . והשיבלי
 י"פ מה דחיתא בנמרח אסור להחפלה אסורי רבו . והטעם
 זה כי מורא רבך כמורא שמים ובשעה שיש לו מורא רבו א"א
 חיות עליו מורא שמים הראוי להפלה מחמת שיש עליו מורא
 חזנה אחרת . והוא שסי' קשה לחז"ל וכי לפני חלקים אכלו
 אלא לפני משה אכלו . והי' עליהם מורא רבן והאך הי'
 האפשרי להיות עליהם מורא שמים ומה זאת לפני חלקים
 אלא מכאן שכל הנהגה וכו' והוא בעלמו מורא שמים ודא ודא
 אמת הוא .

בפסוק

בחדש השלישי לאת בני' מצרים ביום ההוא
 באו מדבר סיני . י"ל דרך רמז והנה ידוע דר'
 וסוף היו קוראין לו חז"ל סיני . ע"ש שהיה בקי בהלכות :
 סי' כולל כל השמעות וכל הנמרות וכינו אותו בשם סיני .
 דרי חזקין דחייבת סיני הוא מורה על כללת הכל לפי שבהר

בד בדי
 אבן ויש
 יבתי תורה
 רבינו ע"ש
 אבל אחר
 סס לא
 הדיים
 משינים
 ידיו חמוס
 יורת משה
 ענק מדר
 אבא
 נקף מכסה
 ים שחמ
 חיינה כ
 ואין השם
 וס והס
 השת אב
 דר הילק
 והפני
 וכלב
 דחיו ר
 בו ית
 שנה ל
 גה לעש
 לם גולת
 אור מיו
 שפיו אר
 כי יעיר
 אד מית
 חק אביו
 ג' והו
 כי רחם
 ב' ובי
 ל הרמז
 ים חיוק
 החסדים
 יוניס ל
 זהו סס
 יר מלג
 אבי סר
 נא דרין
 ויחוק
 ינו

והאמת חס"ה ביום הזה באו מדבר סיני ר"ל בבסירות ואור
של התחדשות השלישי הזה שהוא עלם הקדושה באו למדבר
סיני ועי"ז יכולים לבוא לבחינת הדיבור של סיני הוא הכולל
כל הדיבורים וכל העניינים וכמו שאדם מדבק א"ע במידה
הכוללת כמו כן הדיבור שלו נעשה סיני וכולל הכל ויכול
לפעול בדיבורו כל מיני השפעות טובות לבני כל מיני חסדים
טובים לזרע ישראל ישועות ונחמות אכ"ר וזוהו תבין מה
שכתב בזה"ק על פסוק לא תעשון אחי ר"ל לא תעשון חותי
אמר ר' יצחק כתיב גדול חתם היינו לי הכסף וגדול שמך
היינו לי הזהב וכו' וכו' לא תתחזין אלא בישראל
הה"ד ישראל אשר בך אתפאר דהנה באמת חף דמידות
וספירות הקדושים הם נבוכים מאוד והם חירות רוחניות
נעלמים חש"פ ח"ו חסור להסתכל להם לבדו ולהחזיק
אותם לאלקות כי ח"ו מקלץ בנטיעות א"ס לא שמדבק כולו
בשורשו בכה אין סוף ב"ה השופע לתוכו ומח"ו אותם
וכמו דא"י בתיקונים וכד אנת תסתלק מנייהו אשתארו כולו
כנפח בלא נשמתא וחסדים ונבורות מרמזין לגוון חסוד
וסימק שהם בחינת זהב וכסף ו"ש חש"ב דכתיב לי הכסף
ולי הזהב ר"ל שיש לו מידות הקדושים הנאללים ממנו מ"מ
אל תפרידו אותם מן השורש ולא תחללו המדות כי א"ס
בשורש של ישראל ששם נמוזין המידות וכולל מן כל הגוונין
והמידות והתפארות כמ"ס ישראל אשר בך אתפאר והבן :

בפסוק

וישב משה את דברי העם אל ה' עיין באור
החיים שפ"י דח"ו דלך בדרך תשובה החזיר
משה את דברי ישראל להשם ב"ה כי הוא ית' אין לריך לתשובתו
הלא לפניו גלוי כל מחשבות בני אדם רק משה סיפר דברי
ישראל לפני השם כדי לחבבן לפני המקום וסיפר דבריהם מה
שהשיבו להו"ן והקדימו נעשה לנשמת וי"ל עוד דמשה הסתכל
בתשובות ישראל הקדימו נעשה לנשמת וזה דבר פליאה
שאין ב"ה יכול להשיבו זולת כח אלהות כמו דאיתא במדרש מי
בילה ר' זוש לבני מ"ס שמלאכי השרת משתמשין בו דכתיב
ברכו ד' מלאכיו עושי דברו לשמוע בקול דברו עושי וסדר
לשמוע והם כוונתו למטה ג"כ דיבורים אלו והבין משה שאין
זה דבר עלמם מלך בחירתם אלא רוח ד' דיבר בס והופיע
עליהם רוח קדושה מלמעלה ופניה עלמה ה' מדברת מהוך
גרוגס של כל איש ישראל תשובה זו של נעשה ונשמע וז"ש
וישב משה את דברי העם אל ה' ר"ל שהחזיר דיבורים
כלומר שייחס הדיבור הזה לא לישראל כ"א להשם ר"ל שזו
תשובת ד' בעלמנו ונתן בפייה דיבור של נעשה ונשמע
ודוק :

בזוהר

הקדוש דבעשרת הדברות נבי לא תגזב וכן
נבי איך פסקא טעמא בנוייהו לסורות דמוחר
לגזב דעתייהו דרבי' כדי ללמוד ממנו הכוונה דהנה באמת
יש שצטעיהם שוים וכמו דאיתא בש"ס שנים שאכלו הפסח
זה אכל לשם פסח וזה לשם אכילה נסה ע"ז נאמר לדיקים

ילכו בס' וע"ז נאמר ופושעים יכשלו בס' כו' א"כ המעשה
של שניהם שיהו כמו האכילה זה וזה אכלו אך הנפקותא ביניהם
היא הכוונה והטעם אשר מפסיק ביניהם שזה יש לו טעם
וכוונה זה יש לו כוונה אחרת זה נותן טעם לפנים זה נותן
טעם לשבח לשם שמים ולא המעשה הוא העיקר אלא הכל
הולך אחר כוונת הלב וכך שמעתי מאדומ"ו הרב ג"י פירוש
על הא דאמר חז"ל שיעור אכילה בכיזת דהוא ע"פ רמ"ז
דשיעור חכמים דבחינת האכילה לריך להיות ע"ד בחינת הזית
דהנה באמת יש בזית ב' בחינת מסופכים זה מזה דהזית
בעלמנו קשה לשכחה והשמן של זית יפה לזכרון והוא דהפרי
בעלמנו כ"ז שהוא מחובר בקליפתה ועלמנו הוא וזו היא עדיין
במרידתה שלא נמתקה אז היא קשה לשכחה אבל מכיוון שצטעם
שמן ע"י כתיסה וטחינה אז השמן היוצא ממנה יפה לזכרון
כיון שנמתקה כמו כן בבחינת האכילה באמת כשארם
אוכל בבחינת נשמות אזי אין מועיל אכילה זו כיוון שלא
פעל כלום כיון שהנשמות באמת הוא דבר רע כשארם אכל
מחמת תאוות וממדת ה"ר אבל כשארם אוכל בקדושה ומשליך
תאוותו ואינו משגיח על נשמות המאכל אלא על מולא פי
ד' על חיות הרוחניות החשוב במאכל ומעלה ילוצות הקדושות
שבחן המאכל ע"י יחוד (הקב"ה) הוי' אר"י גי"ת מאכל
אז אכילה הזאת נחשבת לעבודה במקום קרבן והשולחן דומה
למזבח שהוא מכפר כיון שאכילתו בקדושה והכל לפי האוכל
ולפי כוונת הלב ובענין כוונת האכילה שמעתי מפה קדוש
אדוני מ"ו הרב כ"י פ"י על מה שחננו אומרים בזמר של זור
משלו אכלנו כו' שבענו והוטרנו דבר ה' והוא דהשם הי"ה
ב"ה על שהוא היה ה"ה ויהי' ובארם לא שייך עבר ולא דגה
תירה כ"א בהוה ונס עתיד יכול להיות א"ס יר"ה השם והם
באמת בענין האכילה כשארם אוכל בקדושה אז המאכל נעדר
מן העולם ולא שייך בו עתיד רק כיון דבדבר ה' שמים נעשו
וברוח פיו כל לבאש ח"כ בכל הנמלאים יש כח ובחינה של שם
הוי' ב"ה כי כח הפועל בנפעל א"כ כשארם אוכל בקדושה
ובדביקות ה' אז נקשר כח הוי' ב"ה במאכל שהוא וגמלא
אינו אוכל רק ישבע והוטר כי כח ה' לא יכלה וזהו דכבר ה'
וסבן :

פרשת משפטים

בפסוק ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם ותרגמו
ואלין דייא ד' תסדר קדניסון ידוע דאית
תליקר מכילין דרחמי : והם שלש עשרה תיקוי דיקנא עילאס
והם אל רחום ומתן וכו' והם עולם הרחמים וחסדים טובים
עליונים ואל הוא מלשון תוקף וחזק כמו את אילי הארץ
להורות שהם תוקף הרחמים וחסדים נשגבים והמשמש משלם
עשרה מידות היוצאים מפסוק מי אל כמוך וכו' והם נקראים
בזה"ק שבחא דעתיקא קדישא ושה הוא הכל רחמים עד מימי
קדם שהוא גרלון הקדוש האהדות השפוע וממר עליון א"כ
קבא